

Anàlisi de polítiques exteriors

Codi: 101097
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	OT	3	2
2500259 Ciència política i gestió pública	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Juan Pablo Soriano Gatica
Correu electrònic: JuanPablo.Soriano@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

No té prerequisits acadèmics. No obstant això, es altament recomanable que l'estudiant tingui formació bàsica en Relacions Internacionals y Ciència Política.

L'estudiant ha de tenir l'hàbit de llegir, veure, escoltar i consultar diferents mitjans de comunicació d'informació general, seguint especialment les notícies de caràcter de política internacional, així com els articles d'opinió sobre qüestions polítiques.

Gran part dels principals textos acadèmics sobre anàlisis de polítiques exteriors estan en anglès, per tant es requereix un molt bon nivell de comprensió de lectura en aquesta llengua.

Objectius

Es persegueixen dos objectius: a) oferir un marc conceptual i una visió detallada de les eines teòriques i instrumentals que permeten analitzar i explicar els diversos factors, actors, influències i mecanismes que permeten elaborar i implementar, en clau comparada, polítiques exteriors; i b) aplicar el marc i les eines a diferents estudis de cas de països i zones rellevants, del Nord i del Sud, de l'actual sistema internacional. De manera específica, es busca que al final del curs els/les alumnes puguin:

- Analitzar polítiques públiques rellevants per a l'àmbit internacional, en particular la política exterior, tant en el seu procés d'elaboració com d'implementació.
- Conèixer els orígens i desenvolupament dels principals marcs analítics i eines conceptuais en l'anàlisi de les polítiques exteriors.
- Comprendre el complex escenari internacional en el qual es dissenyen i implementen les polítiques exteriors.
- Identificar i analitzar els principals actors i processos polítics, institucionals, econòmics i socials, tant a nivell estatal com internacional, que influeixen en la definició i implementació de les polítiques exteriors
- Analitzar i valorar processos de presa de decisió en matèria de política exterior, amb l'ajuda de diferents eines analítiques, i utilitzant casos d'estudi de diferents períodes històrics i relatius a diferents regions del món.
- Conèixer i comprendre les transformacions més rellevants en les diferents dimensions de la política exterior, i específicament en la diplomàcia contemporània.

- Reflexionar críticament sobre les implicacions ètiques i normatives que es deriven de les decisions en matèria de política exterior.
- Adquirir la capacitat d'identificar fonts d'informació rellevants per a l'estudi i anàlisi de les polítiques exteriors.

Competències

Ciència política i gestió pública

- Aplicar el coneixement teòric i analític de les relacions internacionals a casos pràctics i professionals, en particular en l'esfera del conflicte i la cooperació entre actors.
- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que es coneixen les tendències teòriques i les aproximacions analítiques clàssiques i recents de les relacions internacionals.
- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
- Elaborar i planificar recerques o informes analítics.
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.
- Valorar aspectes distintius i instrumental conceptual i metodològic específic de les diverses tendències i aproximacions analítiques de les relacions internacionals.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el coneixement teòric i analític de les relacions internacionals a casos pràctics i professionals, en particular en l'esfera del conflicte i la cooperació entre actors.
2. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
3. Demostrar que es coneixen les tendències teòriques i les aproximacions analítiques clàssiques i recents de les relacions internacionals.
4. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
5. Descriure els principals elements que caracteritzen la societat internacional global (1945-2000).
6. Descriure l'ordre internacional: anarquia versus ordre, societat d'estats i societat transnacional.
7. Dissenyar tècniques per a la recollida de dades, coordinar el tractament de la informació i aplicar rigorosament mètodes de verificació d'hipòtesis.
8. Elaborar i planificar recerques o informes analítics.
9. Exposar les grans aproximacions a les relacions internacionals (realisme, transnacionalisme, estructuralisme).
10. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
11. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
12. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
13. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
14. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
15. Treballar amb tècniques quantitatives i qualitatives d'anàlisi per aplicar-les en els processos de recerca.

16. Treballar autònomament.
17. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
18. Utilitzar adequadament la teoria i els conceptes de les relacions internacionals (tradicions de pensament hobbesiana, grociana i kantiana).
19. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.
20. Valorar aspectes distintius i instrumental conceptual i metodològic específic de les diverses tendències i aproximacions analítiques de les relacions internacionals.
21. Valorar críticament els impactes de la globalització en diferents àmbits: seguretat, medi ambient, drets humans, migracions i pau.

Continguts

Introducció: Presentació dels objectius de l'assignatura, de la metodologia de treball i dels mètodes d'avaluació.

Bloc I: L'anàlisi de les polítiques exteriors com a disciplina acadèmica

1. La rellevància pràctica de l'anàlisi acadèmic de les polítiques exteriors
2. La política exterior com a política pública
3. Orígens i evolució de l'àrea d'estudi
4. Conceptes clau: interessos nacionals, nivells d'anàlisi, interaccions agent-estructura, i implementació de les polítiques

Bloc II. Eines teòriques per a l'anàlisi de les polítiques exteriors

5. Models analítics (1). El model d'actor racional.
6. Models analítics (2). El model de política burocràtica
7. Models analítics (3). El model de l'actor individual i aproximacions psicològiques
8. Models analítics (4). El nivell societal: el pes de la cultura política i els valors socials en la formulació de la política exterior

Bloc III. Actors no tradicionals i nous reptes per a l'anàlisi de les polítiques exteriors

9. Discursos y encuadres (framing) en política exterior
10. El impacte de la opinió pública i els mitjans de comunicació en la formulació de les polítiques exteriors
11. Els actors no governamentals i la seva influència en la política exterior
12. La política exterior dels actors governamentals no centrals (paradiplomàcia)
13. Ètica i temes de gènere en l'anàlisi de política exterior

Bloc IV. Estudis de cas

14. La formulació i anàlisi de les polítiques exteriors en un món creixentment interconnectat
15. Presentació oral dels treballs dels alumnes

Metodologia

La dedicació de l'estudiant a aquesta assignatura es divideix en diversos tipus d'activitats, cadascun d'ells amb un pes determinat d'hores de treball. Aquesta varietat de formes de treball es materialitza en metodologies diferenciades.

Aquesta assignatura és de 6 crèdits ECTS, és a dir, implica una dedicació total de l'estudiant de 150 hores, distribuïdes en:

- Activitats dirigides són activitats a l'aula, amb la presència del professor i poden consistir en classes magistrals (amb el suport de les TIC i amb la possibilitat de desenvolupar debats en gran grup); en seminaris de discussió de les lectures obligatòries en grups més reduïts i en sessions més orientades a qüestions pràctiques, en les que s'analitzaran casos, problemes i exemples relatius al temari del curs. Per aquestes sessions, hi hauran lectures prèvies obligatòries anunciades amb antel·lació. Aquestes activitats representen aproximadament un terç del total del treball exigít (52,5 hores).

- Activitats supervisades són activitats dutes a terme per l'estudiant fora de l'aula d'acord amb un pla de treball dissenyat i posteriorment tutoritzat i avaluat per part del professor. Així mateix, durant el curs, l'estudiant haurà de llegir articles breus en relació als quals podrà fer un comentari sobre el text llegit i, a més, participar activament en debats sobre els articles. També s'hi inclouen les tutories i altres activitats anàlogues de seguiment de curs. Aquestes activitats representen, aproximadament, el 10% del treball exigít (15 hores).

- Activitats autònomes són totes aquelles activitats que fa l'alumne pel seu compte i d'acord amb les exigències de la assignatura per tal de superar amb èxit l'assignatura, poden ser lectures bàsiques i complementàries, estudi dels apunts de classe o totes aquelles altres activitats que complementen la formació que s'assoleix en aquest curs. Aquestes activitats representen la meitat del temps de treball dels alumnes (75 hores).

La metodologia docent s'adequa a aquest repartiment del treball i de les activitats.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions magistrals amb ús de les TIC i seminaris al aula	52,5	2,1	1, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 21
Tipus: Supervisades			
Tutories i revisions dels treballs, exàmens i controls de lectures	15	0,6	8, 11, 12, 13, 14, 16, 19
Tipus: Autònomes			
Treball autònom de l'alumne	75	3	8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es compon de les parts següents:

Un examen escrit dels Bloc I y II: "L'anàlisi de les polítiques exteriors com a disciplina acadèmica" y "Eines teòriques per l'anàlisi de les polítiques exteriors." **40% de la nota final**

Dues pràctiques a l'aula utilitzant les teories de Relacions Internacionals i els models de anàlisi de política exterior (cadascuna d'elles val 15% de la nota final). **30% de la nota final.**

Treball final en grup, utilitzant les eines dels models d'anàlisi (presentació oral i treball escrit). **30% de la nota final**

Consideracions importants:

Per tal de poder superar l'assignatura serà condició necessària, que no suficient, **obtenir com a mínim una nota de 5/10 en l'examen dels Blocs I i II**. Un cop assolida aquesta nota mínima de 5/10 es procedirà a fer mitjana ponderada amb les notes de les practiques i el treball final en grup .

Quan la nota ponderada final sigui igual o superior a 5/10 es considerarà l'assignatura com superada.

El fet de presentar-se al examen i haver presentat UNE de les dues PRACTIQUES, o presentar-se al examen i presentar el TREBALL EN GRUP, **eximeix l'estudiant de la qualificació de "NO PRESENTAT"**.

La data del examen dels Blocs I i II es farà públic amb antelació suficient. En tot cas, l'examen **no es farà més tard de dues setmanes després de finalitzats els temes del Bloc II**.

Els estudiants que no haguessin superat el examen tindran l'oportunitat d'acollir-se a les activitats de compensació, és a dir, **podran tornar a fer el examen únicament una vagada més**, el dia que determini la Facultat **per el examen final de la assignatura**.

Les dates de les DUES pràctiques a l'aula, i de la presentació oral i escrita del TREBALL FINAL EN GRUP s'especificaran en el marc de la programació de l'assignatura (veure Campus Virtual).

Molt important. Les pràctiques a l'aula no es poden tornar a presentar. No obstant això, en la evaluació compensatòria s'inclouran dues preguntes opcionals relacionades amb les pràctiques, per a aquells estudiants que vulguin pujar la seva nota en aquests exercicis.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Dues pràctiques a l'aula (15% cadascuna d'elles)	30%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 10, 12, 13, 14, 15, 19, 20
Examen escrit dels Blocs I i II	40%	2	0,08	2, 3, 5, 6, 9, 13, 14, 18, 20, 21
Treball final en grup. Presentació oral i per escrit.	30%	1,5	0,06	2, 7, 8, 10, 11, 15, 16, 17, 19

Bibliografia

Llibres de referència i consulta bàsics

- Alden, Chris; y Aran, Amnon (2012), Foreign Policy Analysis. New approaches, Oxon: Routledge.
- Holmes, A. R., & Rofo, J. S. (2016), Global Diplomacy. Theories, types, and models. Boulder, Co.: Westview Press
- Hudson, Valerie (2014), Foreign Policy Analysis. Classic and contemporary theory (2nd edition), Plymouth: Rowman and Littlefield.
- Riordan, Shaun (2005), Adiós a la diplomacia, Madrid: Siglo XXI Eds.
- Smith, Steve.; Hadfield, A.; y Dunne, T. (Eds.) (2008, 2012, 2016), Foreign Policy. Theories, actors, cases (1st, 2nd and 3rd Edition), Oxford:Oxford University Press.

Lectures teòriques generals sobre Anàlisi de Politiques Exteriors

Acharya, Amitav (2014), *The End of American World Order*, Cambridge, UK: Polity

Adigbuo, Richard (2007), "Beyond IR theories: the case for national role conceptions", *Politikon*, Vol. 34, No. 1, pp. 83-97.

Adler, Emanuel (2002), "Constructivism and International Relations", en Carlsnaes, Walter; Risse, Thomas; y Simmons, Beth A. (Eds.), *Handbook of International Relations* (London [etc.]: Sage), pp. 95 - 118

Alden, Christopher, and Aran, Amnon (2012), *Foreign Policy Analysis: New approaches*. New York: Routledge.

Alons, Gerry C. (2007), "Predicting a state's foreign policy: state preferences between domestic and international constraints", *Foreign Policy Analysis*, Vol. 3, No. 2, pp. 211-232.

Barbé, Esther (2007), *Relaciones Internacionales*, Madrid: Tecnos (3ª edición).

Barnett, M. (1999). "Culture, strategy and foreign policy change: Israel's road to Oslo." *European Journal of International Relations*, 5.1, pp. 5-36.

Beach, Derek (2012), *Analyzing foreign policy*. Basingstoke: and New York: Palgrave Macmillan.

Booth, Ken (2005), "Strategic Culture: Validity and Validation", *Oxford Journal of Good Governance*, Vol. 2, No. 1, pp. 25-28.

Bremer, Juan José (2010), *Tiempos de Guerra y paz. Los pilares de la diplomacia: de Westfalia a San Francisco*, México: Taurus.

Carlsnaes, Walter (1992), "The agency-structure problem in Foreign Policy Analysis", *International Studies Quarterly*, Vol. 36, No. 3, pp. 245-270.

Carlsnaes, Walter (1993), "On analyzing the dynamics of foreign policy change: a critique and reconceptualization", *Cooperation and Conflict*, Vol. 28, No. 1, pp. 5-30.

Fearon, James D. (1998), "Domestic politics, foreign policy, and theories of International Relations", *Annual Review of Political Science*, No.1, pp. 289-313.

Friedman, George (2010), *The Next Decade. Where we've been... and where we're going* (New York: Doubleday).

García Segura, Caterina (2016), *La nova diplomàcia pública en un món de diplomàcies plurals*, Colecció FOCIR Pensament, No.2.

George, Alexander L. (ed.) (1991), *Avoiding war. Problems of crisis management*, Boulder: Westview Press.

George, Alexander L. (1991), *La decisión presidencial en política exterior. El uso eficiente de la información y el asesoramiento*, Buenos Aires: Grupo Editor Latinoamericano.

Gray, Colin S. (2007), *War, Peace and International Relations. An Introduction to Strategic History*, Milton Park, Abingdon, Oxon: Routledge.

Grossman, M. (2005), "Role Theory and Foreign Policy Change: The Transformation of Russian Foreign Policy in the 1990s", *International Politics*, 2005, 42, (334-351).

Gustavsson, Jacob (1999), "How Should We Study Foreign Policy Change?", in *Cooperation and Conflict*, Vol. 34; No. 1, pp. 73-95.

Hansen, Lene (2004), "Understanding foreign policy debates: towards a critical constructivist methodology", paper presented at University of Southern California, Center for International Studies, February 25.

Hill, Christopher (2003), *The changing politics of foreign policy*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Holsti, K. J. (1970), "National role conceptions in the study of Foreign Policy", *International Studies Quarterly*, Vol. 14, No 3, pp. 233-309.

Hudson, Valerie (2014), *Foreign Policy Analysis. Classic and contemporary theory*. Plymouth, UK: Rowman and Littlefield.

Hutchings, R. L., & Suri, J. (Eds.). (2015). *Foreign policy breakthroughs: cases in successful diplomacy*. Oxford University Press.

Jervis, Robert, (1976), *Perception and Misperception in International Politics*, Princeton, New Jersey: Princeton University Press.

Jentleson, B. W. (2013). *American foreign policy: the dynamics of choice in the 21st century*. Fifth edition. WW Norton.

John Baylis, J., Smith, S., and Owens, P. (ed.) (2014), *The Globalization of world politics: an introduction to international relations*. Sixth edition. Oxford: Oxford University Press.

Kegley, Charles (2008), *World Politics: Trends and Transformation*, Thomson-Wadsworth.

Kubáľková, Vendulka edit. (2001), *Foreign Policy in a Constructed World*, New York: M.E. Sharpe.

Lantis, Jeffrey (2002), "Strategic Culture and National Security Policy", *The International Studies Review*, Vol. 4, No. 3 (December) pp. 87-113.

Lantis, Jeffrey y Howlett, Darryl (2007), "Strategic Culture", en Baylis, John; Wirtz, James; Gray, Colin S.; y Cohen, Eliot (eds.), *Strategy in the Contemporary World* (Oxford: Oxford University Press, second edition), pp. 82-100.

Lentner, Howard H. (2006), "Public Policy and Foreign Policy: Divergences, Intersections, Exchange", *Review of Policy Research*, 23 (1), pp. 169-181.

Lentner, Howard H. (2006), Lentner, "Public Policy and Foreign Policy: Divergences, Intersections, Exchange", *Review of Policy Research*, Volume 23, Number 1, pp. 169-181.

Lobell, Steven E.; Ripsman, Norrin M.; y Taliaferro, Jeffrey W. (eds.) (2009), *Neoclassical realism, the state, and foreign policy*, Cambridge, U.K.: Cambridge University Press.

Lundestad, Geir (2004), *The United States and Western Europe since 1945: from "empire" by invitation to transatlantic drift*. Oxford: Oxford University Press. (Electronic source accessible from UAB Libraries website).

Lundestad, Geir (2009), *Just another major crisis?: the United States and Europe since 2000*. Oxford: Oxford University. (Electronic source accessible from UAB Libraries website).

Lundestad, Geir (2014), *East, West, North, South. Major developments in International Politics Since 1945*, 7th Edition, London: SAGE.

Lundestad, Geir (2012), *International relations since the end of the Cold War: new and old dimensions*. Oxford [etc.]: Oxford University Press. (Electronic source accessible from UAB Libraries website).

Melissen, Jan (ed.) (2005), *The new public diplomacy. Soft power in International relations*, Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan.

Mintz, Alex; DeRouen, Karl (2010), *Understanding Foreign Policy Decision Making*, Cambridge: Cambridge University Press.

Murphy, Ann-Marie; Fulda, Andreas (2011), "Bridging the Gap: Practicums in Foreign Policy", *PS: Political Science and Politics*, 44 (2), pp. 279-283.

Naím, Moisés (2013), *El fin del poder*, Barcelona: Debate.

- Nau, H. R. (2012), *Perspectives on international relations: power, institutions, ideas*. Third edition. Washington, DC: CQ Press.
- Neack, Laura. (2013). *The new foreign policy: complex interactions, competing interests*. 3rd edition. Rowman & Littlefield Publishers.
- Putnam, Robert D. (1988), "Diplomacy and Domestic Politics: The Logic of Two-Level Games", *International Organization*, Vol. 42, No. 3 , pp. 427-460.
- Riordan, Shaun (2005), *Adiós a la diplomàcia*. Madrid: Siglo XXI.
- Ripsman, N. M., Taliaferro, J. W., & Lobell, S. E. (2016). *Neoclassical realist theory of international politics*. Oxford University Press.
- Rose, Gideon (1998), "Neoclassical realism and theories of foreign policy", *World Politics*, 51, 144-172.
- Rosenau James N. (1971), *The Scientific Study of Foreign Policy*, New York: The Free Press.
- Smith, Karen y Light, Margot (Eds.) (2001), *Ethics and foreign policy* (Cambridge: Cambridge University Press).
- Smith, Michael E. (2004), "Towards a theory of EU foreign policy making: multilevel governance, domestic politics, and national adaptation to Europe's common foreign and security policy", *Journal of European Public Policy*, 11:4, pp. 740-758.
- Smith, Michael E. (2010), *International Security. Politics, policy, prospects*, Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Smith, Steve (1987), "Foreign policy analysis and International Relations", *Millennium. Journal of International Studies*, Vol. 16, No. 2, pp. 345-348.
- Smith, Steve; Hadfield, Amelia; y Dunne, Tim (Eds.) (2008), *Foreign Policy. Theories, actors, cases*, Oxford: Oxford University Press.
- Soriano, J.P. (2012), *Cultura Estratégica y Relaciones Internacionales. Brasil y México en la Seguridad Interamericana*, Madrid: Ed. Instituto Universitario General Gutiérrez Mellado de Investigación sobre la Paz, la Seguridad y la Defensa, pp. 363.
- Sterling-Folker, Jennifer (1997), "Realist environment, liberal process, and domestic-level variables", *International Studies Quarterly*, 41, pp. 1-25.
- Valles, Josep Mª Valles (2006), *Ciencia Política: una introducción*, Barcelona. Ariel, pp. 395-411.
- Vilanova, Pere (2006), "El Estado y el sistema internacional", en Miquel Caminal (ed), *Manual de Ciencia Política*, Madrid: Tecnos, pp. 623-645.
- Webber, Mark; Smith, Michael (et.al.) (2002), *Foreign Policy in a Transformed World*, Harlow, Essex: Pearson Educational.
- Wivel, Anders (2005), "Explaining why state X made a certain move last Tuesday: the promise and limitations of realist foreign policy analysis", *Journal of International Relations and Development*, Vol. 8, pp. 355-380.
- Wohlforth, William (2008), "Realism and foreign policy", en Smith, S.; Hadfield, A.; y Dunne, T. (Eds.), *Foreign Policy. Theories, actors, cases*, Oxford: Oxford University Press, pp. 31-48.
- Zakaria, Fareed (1998), *From Wealth to Power: The unusual origins of America's World Role*, Princeton, N.J.: Princeton University Press.
- Zakaria, Fareed (2008), *The post-American World* (New York: Norton).